

CHỦ ĐỀ 6: THAM GIA XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN CỘNG ĐỒNG

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Thể hiện được sự hứng thú, ham hiểu biết khi khám phá các nền văn hóa khác nhau; thể hiện được thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá.
- Thực hiện được các hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết dân tộc, hoà bình hữu nghị.
- Thể hiện được sự chủ động và tự tin trong thiết lập các mối quan hệ xã hội, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng.
- Xây dựng và triển khai được dự án hoạt động tình nguyện nhân đạo và quản lí dự án hiệu quả.
- Đánh giá được ý nghĩa của hoạt động xã hội.

II. NỘI DUNG KIẾN THỨC

Hoạt động 1: Tìm hiểu các nền văn hoá khác nhau trong cộng đồng và truyền thống đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc

Học sinh xem video về văn hoá của Việt Nam với nội dung “Văn hoá đa dạng của Việt Nam là điểm hấp dẫn du khách” <https://www.youtube.com/watch?v=-rdD9zGrFdA>

a. Chia sẻ hiểu biết của em về cộng đồng với các nền văn hoá khác nhau

- Các dân tộc ở Việt Nam.
- Các dân tộc trên thế giới.
- Ý nghĩa của sự đa dạng văn hóa trong cộng đồng.
- ...

➤ **Thảo luận để thực hiện nhiệm vụ:**

+ **Nhóm 1:** Chia sẻ hiểu biết về các dân tộc Việt Nam.

+ **Nhóm 2:** Chia sẻ hiểu biết về các dân tộc trên thế giới.

- Yêu cầu:

+ Các nhóm cử ra trưởng nhóm và thư kí, sau đó thảo luận, tổng hợp những hiểu biết của cả nhóm về các dân tộc Việt Nam hoặc các dân tộc trên thế giới và ý nghĩa của sự đa dạng văn hóa trong cộng đồng.

+ Trong khi giới thiệu, các nhóm có thể chuẩn bị các hình ảnh hoặc các sản phẩm văn hoá thực tế để chia sẻ trước lớp (ví dụ: hình ảnh về trang phục, ẩm thực, các phong tục tập quán, ngôn ngữ,...).

Học sinh xem video về văn hóa dân tộc đa dạng của Việt Nam:

<https://www.youtube.com/watch?v=NQ1m3rRCNRo>

b. Kể về những hoạt động thể hiện tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc mà em biết

- Tìm hiểu về nền văn hoá của các dân tộc anh em.
- Giao lưu văn nghệ với sự tham gia của các ca sĩ đến từ các quốc gia.
- Giới thiệu các làn điệu truyền thống.
- Giao lưu văn hoá các dân tộc.
- Thiện nguyện giúp đỡ cộng đồng.
- ...

Học sinh xem video về hoạt động giao lưu văn hóa giữa các quốc gia:

* Video về giao lưu văn hóa Việt – Nhật:

<https://www.youtube.com/watch?v=LLNG8M0Wvdc>

* Video về lễ hội văn hóa Việt Nam tại Hàn Quốc:

<https://www.youtube.com/watch?v=a2G4RBJQtW4>

c. Chia sẻ cảm nghĩ của em khi sống giữa các nền văn hoá đa dạng và truyền thống đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc

- **Yêu cầu:** Học sinh liên hệ bản thân, chia sẻ cảm nghĩ khi sống giữa các nền văn hoá đa dạng và truyền thống đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc.

Hoạt động 2: Xác định những biểu hiện của sự hứng thú và ham hiểu biết khi khám phá các nền văn hoá khác nhau

a. Thảo luận về những biểu hiện của sự hứng thú và ham hiểu biết khi khám phá các nền văn hoá khác nhau

- Thích tìm kiếm, khám phá những nét đặc trưng của các nền văn hoá khác nhau.
- Kể được nhiều thông tin về sự hình thành và phát triển của các nền văn hoá khác nhau.
- Thể hiện cảm xúc tích cực và trạng thái tâm lý hào hứng trong quá trình thực hiện.
- ...

b. Giới thiệu về nền văn hoá của một dân tộc mà em biết

- Học sinh liên hệ thực tế, giới thiệu về nền văn hoá của một dân tộc mà mình biết.

c. Chia sẻ cảm nhận của em khi khám phá các nền văn hoá khác nhau

- Trong quá trình khám phá các nền văn hoá khác nhau sẽ bắt gặp rất nhiều điều thú vị và học hỏi được nhiều kinh nghiệm bổ ích, lí thú.

⇒ Theo thống kê, trên thế giới có 204 nước với khoảng 2000 dân tộc khác nhau. Việt Nam cũng là một quốc gia đa dân tộc với 54 dân tộc anh em. Mỗi dân tộc sẽ có những nét văn hoá độc đáo làm nên một nền văn hoá đa dạng và phong phú. Mỗi cá nhân biết nuôi dưỡng, duy trì sự hứng thú và ham hiểu biết khi khám phá các nền văn hoá khác nhau sẽ làm giàu cho vốn sống của mình và học hỏi được nhiều điều hay, lẽ phải để cuộc sống ngày càng nhiều ý nghĩa

Hoạt động 3: Thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá

một số nét văn hoá Việt Nam và trên thế giới:

* **Việt Nam:**



Món ăn Phở bò



Lễ mừng lúa mới của dân tộc Tây Nguyên

*** Trên thế giới:**



Món ăn sashimi Nhật Bản



Sari – trang phục truyền thống Ấn Độ



Lễ hội té nước Songkran (Thái Lan)

➤ **Thảo luận với các bạn trong nhóm về:**

- + Ý nghĩa của sự khác biệt giữa các nền văn hoá.
- + Cách thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá.

a. Thảo luận về ý nghĩa của sự khác biệt và cách thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá

- **Ý nghĩa của sự khác biệt giữa các nền văn hoá:**
 - Tạo ra sự phong phú, đa dạng văn hoá của mỗi quốc gia.
 - Thể hiện tính độc đáo đặc trưng của mỗi nền văn hoá.
 - Thu hút khách du lịch.
 - ...
- **Cách thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá:**
 - Không phán xét sự khác biệt của các nền văn hoá.
 - Tiếp thu những giá trị tích cực, những nét đẹp của các nền văn hoá.
 - Giới thiệu nét đẹp văn hoá của dân tộc mình cho bạn bè và mọi người.
 - ...

b. Đóng vai thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá trong tình huống mà em biết

❖ **Tình huống 1:** Các bạn trong lớp em đang có cuộc tranh luận về chủ đề: “Phụ nữ Thái hiện đại nên hay không nên “tàng cầu” – phong tục búi tóc cao để nhận diện đó là phụ nữ đã có chồng”.

Em hãy thể hiện ý kiến của mình về vấn đề này.

Gợi ý:

- Việc giữ hay từ bỏ phong tục “tàng cầu” nên dựa trên sự tự nguyện và thoải mái của mỗi người phụ nữ Thái. Phong tục cần được bảo tồn, nhưng không nên áp đặt mà cần linh hoạt để phù hợp với xu hướng phát triển của xã hội. Tôn trọng lựa chọn cá nhân đồng nghĩa với việc tôn trọng bản sắc văn hóa trong sự tiến bộ và tự do.

❖ **Tình huống 2:** Trong một buổi giao lưu văn hoá các dân tộc của trường em, một số bạn ngồi dưới thì thảo luận “Bộ trang phục của dân tộc A đẹp hơn bộ trang phục của dân tộc B”.

Em hãy bày tỏ quan điểm của mình.

- Sự đa dạng trong trang phục của các dân tộc là điều đáng trân trọng. Mỗi trang phục không chỉ thể hiện cái đẹp bên ngoài mà còn chứa đựng giá trị lịch sử, văn hóa và truyền thống của cả một cộng đồng. Việc so sánh và đánh giá trang phục của các dân tộc là không phù hợp, thay vào đó chúng ta nên tôn trọng và học hỏi để hiểu thêm về những nét đẹp riêng biệt mà mỗi dân tộc mang lại.

c. Chia sẻ suy nghĩ của em về vấn đề tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá trong thời đại hiện nay

- Học sinh liên hệ bản thân để chia sẻ suy nghĩ về vấn đề tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá trong thời đại hiện nay.

⇒ Trong quá trình hình thành và phát triển, mỗi nền văn hoá đều có những giá trị riêng cho mỗi dân tộc, mỗi quốc gia và cho sự đa dạng của các dân tộc trên toàn thế giới. Mỗi cá nhân thuộc về một nền văn hoá, một dân tộc, một quốc gia cụ thể. Trong thời đại ngày nay, thế giới đã hội nhập, sự giao lưu văn hoá của các dân tộc, các quốc gia rất gần gũi và mật thiết. Vì vậy, mỗi chúng ta cần biết cách thể hiện thái độ tôn trọng sự khác biệt giữa các nền văn hoá, chung sống hoà hợp trong sự phong phú, đa dạng văn hoá và giữ gìn, phát huy những giá trị tốt đẹp của văn hoá nói chung.

Hoạt động 4: Tham gia các hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc

a. Lựa chọn một hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc và xây dựng kế hoạch cho hoạt động đó

Học sinh lựa chọn và lập kế hoạch thực hiện hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc.

CÁC HOẠT ĐỘNG THỂ HIỆN TÌNH ĐOÀN KẾT DÂN TỘC, HÒA BÌNH, HỮU NGHỊ



Quan hệ hữu nghị của Việt Nam và Mỹ



Tổ chức ngày hội đại đoàn kết



Lễ hội các dân tộc đoàn kết



Văn nghệ thành phố vì hòa bình

b. Trưng bày kết quả thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc

Học sinh tích cực xây dựng kế hoạch cho hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc và chia sẻ với cả lớp kết quả hoạt động.

⇒ Trong mọi thời đại, việc mỗi chúng ta cùng tham gia các hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc là một việc làm ý nghĩa và hết sức cần thiết. Bởi lẽ, chỉ có tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị mới làm nên sức mạnh, cùng nhau tạo nên một quốc gia, một thế giới hạnh phúc và phát triển trường tồn. Thông qua các hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc, các thế hệ sau sẽ duy trì và tiếp nối các truyền thống tốt đẹp mà các thế hệ đi trước đã dày công vun đắp.

Hoạt động 5: Thể hiện sự chủ động và tự tin trong thiết lập các mối quan hệ xã hội, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng

a. Thảo luận những biểu hiện của sự chủ động và tự tin trong thiết lập các mối quan hệ xã hội, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng

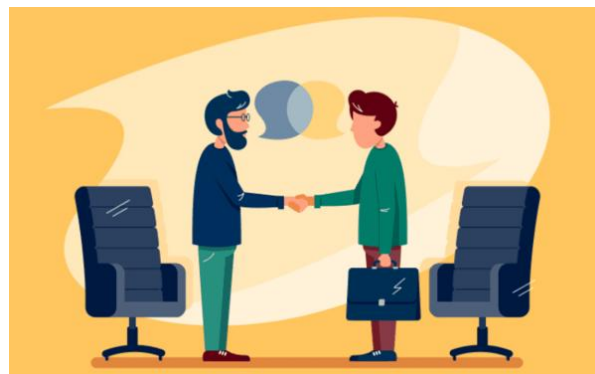
➤ Yêu cầu: Thảo luận những biểu hiện của sự chủ động và tự tin trong thiết lập các mối quan hệ xã hội, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng.

⇒ Học sinh quan sát một số hình ảnh về biểu hiện của sự chủ động, tự tin thiết lập các mối quan hệ xã hội sẵn sàng chia sẻ giúp đỡ cộng đồng.

BIỂU HIỆN CỦA SỰ CHỦ ĐỘNG, TỰ TIN THIẾT LẬP CÁC MỐI QUAN HỆ XÃ HỘI VÀ SẴN SÀNG CHIA SẺ GIÚP ĐỠ CỘNG ĐỒNG



Mạnh dạn trong giao tiếp



Thiện chí khi làm quen với người khác



Chia sẻ, hỗ trợ người khác



Hoạt động quyên góp, ủng hộ cộng đồng

- Chủ động liên hệ thường xuyên với chính quyền địa phương và các tổ chức xã hội tại nơi cư trú.
- Sẵn sàng tham gia hoạt động để xây dựng uy tín với các cá nhân, tổ chức.
- Tự tin khi kết nối các tổ chức xã hội thông qua các kênh giao tiếp khác nhau.
- Luôn quan tâm và sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ những cá nhân, nhóm, cộng đồng gặp khó khăn.
- ...

b. Đóng vai thể hiện sự chủ động và tự tin thiết lập các mối quan hệ xã hội, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng trong mỗi tình huống

➤ ***Tình huống 1:*** Ở xóm em, có cụ già sống cô đơn không nơi nương tựa. Cụ thường đau yếu và gặp nhiều khó khăn, thiếu thốn trong sinh hoạt hằng ngày.

Em sẽ làm những gì để giúp đỡ cụ?

Gợi ý:

- + Em sẽ đến thăm cụ già để trò chuyện, hỏi han về tình hình sức khỏe, hoàn cảnh sống và những khó khăn mà cụ đang gặp phải.
- + Em sẽ động viên cụ giữ tinh thần lạc quan, vui vẻ để cải thiện sức khỏe, kêu gọi sự giúp đỡ từ gia đình, bạn bè, hàng xóm và các tổ chức xã hội để hỗ trợ cụ về lương thực, thực phẩm, thuốc men và các nhu yếu phẩm cần thiết khác.
- + Kết nối cụ với các hoạt động cộng đồng dành cho người cao tuổi để giúp cụ bớt cô đơn và có thêm niềm vui trong cuộc sống.

➤ ***Tình huống 2:*** Địa phương của bạn M cùng lớp với em đang tuyển tình nguyện viên cho dự án “Trồng rừng phòng hộ ven biển”. Đây là dự án do Đài Truyền hình cùng Ủy ban Nhân dân các xã thực hiện nhằm ngăn chặn nguy cơ ngập mặn và sạt lở đe dọa.

Nếu muốn tham gia dự án này, em sẽ gặp những cá nhân, tổ chức nào để xin làm tình nguyện viên và dự định sẽ làm những công việc gì?

Gợi ý:

- + Em sẽ tìm hiểu kỹ thông tin về dự án “Trồng rừng phòng hộ ven biển”.
- + Liên hệ trực tiếp với Đài Truyền hình hoặc Ủy ban Nhân dân các xã nơi dự án được triển khai để xin làm tình nguyện viên.
- + Sử dụng mạng xã hội để lan tỏa thông điệp về tầm quan trọng của việc bảo vệ môi trường và khuyến khích mọi người tham gia vào các hoạt động bảo vệ môi trường khác.

c. Chia sẻ kinh nghiệm của em khi thiết lập các mối quan hệ xã hội và sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng

Học sinh liên hệ bản thân, chia sẻ kinh nghiệm khi thiết lập các mối quan hệ xã hội và sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ cộng đồng.

Hoạt động 6: Xây dựng, thực hiện và quản lý dự án hoạt động tình nguyện nhân đạo

HS tiến hành xây dựng, thực hiện và quản lý dự án hoạt động tình nguyện nhân đạo theo hướng dẫn, yêu cầu của GV.

⇒ Việc xây dựng, thực hiện và quản lý dự án hoạt động tình nguyện nhân đạo hiệu quả là một trong những việc làm quan trọng để tham gia xây dựng và phát triển cộng đồng bền vững. Để có thể làm tốt những công việc đó, trước tiên mỗi cá nhân phải sống có trách nhiệm và gắn kết với cộng đồng của mình. Bên cạnh đó, cần có sự quan sát và quan tâm sâu sắc tới các nhu cầu của cộng đồng. Từ đó, mỗi chúng ta sẽ biết cách để lựa chọn dự án hoạt động tình nguyện nhân đạo cho phù hợp và tìm ra các nguồn lực để triển khai và quản lý dự án đó một cách hiệu quả nhất.

Hoạt động 7: Đánh giá ý nghĩa của các hoạt động xã hội

➤ ***Yêu cầu mỗi nhóm thảo luận về các nội dung:***

- 1) *Xây dựng các tiêu chí đánh giá ý nghĩa của các hoạt động xã hội đối với cá nhân, cộng đồng và giải thích tại sao lại chọn những tiêu chí đó.*
- 2) *Xác định nội dung đánh giá (các kết quả của hoạt động xã hội về định lượng, định tính,...).*
- 3) *Xác định ý nghĩa của hoạt động xã hội đó đối với bản thân và cộng đồng (hình thành các năng lực, kỹ năng cho bản thân, góp công sức cho cộng đồng, cộng đồng được cải thiện chất lượng cuộc sống, người dân được hưởng lợi,...).*

a. Đánh giá ý nghĩa của các hoạt động xã hội đối với cá nhân và cộng đồng

- Lựa chọn một hoạt động xã hội mà em đã tham gia để đánh giá ý nghĩa của hoạt động đó.
- Xác định nội dung đánh giá.
- Xác định ý nghĩa của hoạt động xã hội đó đối với bản thân và cộng đồng.
- ...

b. Chia sẻ kết quả đánh giá các hoạt động xã hội

- HS dựa vào quá trình thực hiện đánh giá các hoạt động xã hội để chia sẻ kết quả đánh giá.
- Lắng nghe bài hát “Nấu ăn cho em” của Đen Vâu để cảm nhận được ý nghĩa của các hoạt động xã hội đối với cá nhân và cộng đồng:



- <https://www.youtube.com/watch?v=ukHK1Gvyr0I>

Hoạt động 8: Diễn đàn về các nền văn hoá và tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc

Tổ chức “Diễn đàn về các nền văn hóa và tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc” theo 3 vòng:

Vòng 1: Lựa chọn nội dung và xây dựng kế hoạch thực hiện diễn đàn.

- Ban cán sự lớp là Ban tổ chức diễn đàn, cử thêm hai bạn (ưu tiên là một HS nam và một HS nữ) để làm người dẫn chương trình (MC).
- Chia các nhóm ngẫu nhiên.
- Nội dung diễn đàn:
 - + Giới thiệu một nền văn hoá dân tộc mà em biết (các nhóm sử dụng kết quả và sản phẩm của mục 2, nhiệm vụ 2, SGK tr.52 “Giới thiệu nền văn hoá dân tộc tôi yêu”).
 - + Giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc (HS sử dụng sản phẩm kết quả thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, hòa bình hữu nghị giữa các dân tộc).
 - + Giới thiệu các sản phẩm độc đáo của văn hoá các dân tộc (GV có thể chuẩn bị thêm một số sản phẩm thể hiện truyền thống dân tộc như nhạc cụ, trang phục, video các bài hát sử dụng ngôn ngữ dân tộc thiểu số, các bài hát dân gian của Nga, Anh,... để làm phong phú cho diễn đàn).
 - + ...

Vòng 2: Tổ chức thực hiện diễn đàn.

- BTC và MC nhanh chóng sắp xếp thứ tự nội dung diễn đàn, bố trí đan xen giữa thuyết trình giới thiệu sản phẩm với chương trình văn nghệ.
- GV, BTC và MC cùng cả lớp thực hiện việc tổ chức diễn đàn: *Sắp xếp, trưng bày sản phẩm, thứ tự triển khai từng nội dung.*
- Các HS trong lớp đặt câu hỏi giao lưu với người thuyết trình.

Vòng 3: Chia sẻ cảm nhận của em về kết quả tổ chức diễn đàn

- GV tổ chức cho HS chia sẻ theo 3 nội dung:

1) *Cảm nhận về kết quả tổ chức diễn đàn dưới góc độ của Ban tổ chức (nòng cốt của nhóm này là những HS trong Ban cán sự lớp nhận trách nhiệm làm Ban tổ chức cùng các HS có liên quan và những HS quan tâm nội dung này);*

2) *Cảm nhận về kết quả tổ chức diễn đàn dưới góc độ của người xây dựng chương trình (nòng cốt của nhóm này là hai bạn MC cùng các HS có liên quan và những HS quan tâm nội dung này);*

3) *Cảm nhận về kết quả tổ chức diễn đàn dưới góc độ của người dự diễn đàn (HS tham dự và khách mời (nếu có)).*

Hoạt động 9: Tham gia phát triển cộng đồng bền vững

HS tổ chức chức “Chương trình tham gia phát triển cộng đồng bền vững” theo 3 vòng:

Vòng 1: Xác định những việc em có thể tham gia để phát triển bền vững cộng đồng địa phương

- Trong lớp ứng cử làm Ban tổ chức chương trình (3 HS) và 2 HS làm người dẫn chương trình (MC).
- Các lĩnh vực của chương trình phát triển cộng đồng bền vững:
 - + *Duy trì thường xuyên các hoạt động giữ gìn vệ sinh môi trường.*
 - + *Hỗ trợ những người gặp hoàn cảnh khó khăn phù hợp với khả năng của mình.*
 - + *Tuyên truyền trong cộng đồng về các hành vi xây dựng cộng đồng văn minh.*
 - + ...
- BTC và hai MC chia lớp thành các nhóm nhỏ, có thể để HS tự nguyện về một trong ba nhóm nội dung theo sở trường và thực tiễn hoạt động phát triển cộng đồng mà HS đó đã tham gia.

Vòng 2: Thực hiện các việc làm để phát triển bền vững cộng đồng địa phương đã xác định

- BTC và MC tổ chức cho từng nhóm báo cáo kết quả các việc làm để phát triển bền vững cộng đồng địa phương (hình ảnh, video hoặc bản ghi âm, câu chuyện thực tế, kết quả mang lại cho cộng đồng,...).
- Các HS trong lớp đặt câu hỏi giao lưu với người thuyết trình.

Vòng 3: Chia sẻ cảm nhận của em về kết quả tổ chức diễn đàn

- Ban tổ chức và hai MC giữ nguyên nhóm của vòng 1 và tiếp tục chuyển sang nội dung chia sẻ kết quả tham gia phát triển bền vững tại cộng đồng địa phương.
- BTC chọn ngẫu nhiên một HS chạy cờ đến các nhóm. Hai MC điều hành lần lượt các nhóm chia sẻ kết quả tham gia phát triển bền vững tại cộng đồng địa phương.

--- HẾT ---